

УДК 821.161.2'06.09

DOI: 10.31652/3041-1084-2023-1-88-101

**БІОГРАФІЧНА ДРАМА ВАЛЕРІЯ ГЕРАСИМЧУКА:
КУЛЬТУРОЛОГІЧНА ІНТЕРТЕКСТУАЛЬНІСТЬ**

**VALERII HERASYMCHUK'S BIOGRAPHICAL DRAMA:
CULTUROLOGICAL INTERTEXTUALITY**

Каспич Г. Г.,

orcid.org/0000-0001-5834-7961

кандидат філологічних наук,

викладач української мови і літератури

Технологічно-промислового фахового коледжу

Вінницького національного аграрного університету

Поляруш Н. С.,

orcid.org/0000-0001-9375-8395

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри української літератури

Вінницького державного педагогічного університету

імені Михайла Коцюбинського

Статтю присвячено об'ємному біографічному доробку драм В. Герасимчука — циклу «П'єси про великих», кордони якого на сьогодні залишаються відкритими й потребують уважного прочитання. Доречним убачається фаховий аналіз біографічної драми митця у контексті інтертекстуальної методології сучасного літературознавства.

У статті зазначено, що В. Герасимчук у циклі «П'єси про великих» створив власну систему відношень із біографіями та творчістю кожного зі своїх протагоністів, удаючись щоразу до нових жанрових експериментів та оновлюючи вже відомі форми літературної біографії.

Аналіз літературознавчих праць, присвячених сучасній біографічній драмі, дає підстави зробити висновок про те, що дослідники різних її аспектів нерідко оминають увагою драматичний доробок В. Герасимчука як доволі складний для літературознавчої рецепції, оскільки в центрі кожної драми циклу «П'єси про великих» — видатна історична чи

культурна постать: митрополит Андрей Шептицький, письменник і кінорежисер Олександр Довженко, історик і белетрист Дмитро Яворницький, гетьман Іван Мазепа, поетка Олена Теліга, борець за Україну Степан Бандера, класики української модерної літератури Іван Франко і Леся Українка, співачка Квітка Цісик, видатний український режисер Лесь Курбас.

Названі п'єси можна віднести до різних моделей та відгалужень біографічного жанру, що є прикметною рисою сучасної української драматургії. В. Герасимчук як драматург моделює один із напрямів її розвитку. У його біографічній драмі органічно поєднані домінантні тенденції, прив'язані до найширшого культурологічного інтертексту. Новацією В. Герасимчука є залучення драматургічних жанрів до системи мотивів і героїв п'єс, коли культурологічний інтертекст у драматургічному дискурсі спрацьовує на одному з найглибших рівнів — жанровому.

Біографічну драму В. Герасимчука, представлену циклом «П'єси про великих», вирізняє градус «біографістики довіри», сміливе жанрове експериментування, привнесення до її активу стратегій прози, белетристики, філософських та літературознавчих рефлексій. З огляду на сказане, біографічна драматургія В. Герасимчука є перспективним матеріалом для літературознавчих аналізу і узагальнень.

Ключові слова: драма, біографія, жанр, п'єса, модель, інтертекстуальність.

The article is devoted to a voluminous biographical dramas Valerii Herasymchuk — the cycle «Piesy pro velykyh (Plays about the Great)». It is not yet fully formed, as the author is still adding works to this day, so it is required careful reading. A professional analysis of the writer's biographical drama in the context of the intertextual methodology of modern literary studies seems appropriate.

It is noted that Valerii Herasymchuk created his own system of relationships to the biographies and works of each of his protagonists, practicing new genre experiments and updating the already known forms of literary biography in relation to the cycle «Piesy pro velykyh (Plays about the Great)».

Analysis of literary works devoted to contemporary biographical drama allows us to conclude that researchers of its various aspects often

ignore the dramatic works of Valerii Herasymchuk as quite difficult for literary reception. At the center of each drama in the cycle «Piesy pro velykyh (Plays about the Great)» is a prominent historical or cultural figure: Metropolitan Andrii Sheptytsky, writer and film director Oleksandr Dovzhenko, historian and fiction writer Dmytro Yavornytskyi, Hetman Ivan Mazepa, poet Olena Teliha, fighter for Ukraine Stepan Bandera, classics of Ukrainian modern literature Ivan Franko and Lesia Ukrainka, singer Kvitka Cisyk, and outstanding Ukrainian director Les Kurbas.

These plays can refer to different models and kinds of biographical drama, which is a distinctive feature of contemporary Ukrainian drama. As a playwright, Valerii Herasymchuk creates one of the directions of its development. His biographical drama organically combines dominant tendencies tied to the broadest cultural intertext. Valerii Herasymchuk's innovation is the involvement of dramatic genres in the system of motifs and characters of plays, when the cultural intertext in the dramatic discourse works at one of the deepest levels — the genre level.

Herasymchuk's biographical drama, represented by the cycle «Piesy pro velykyh (Plays about the Great)», is distinguished by «biographical trust», brave genre experimentation, and different strategies of prose, fiction, philosophical and literary reflections. Summarizing all of the above, Valerii Herasymchuk's biographical drama is a promising material for literary analysis and generalization.

Keywords: drama, biography, genre, play, model, intertextuality.

Постановка проблеми. Художня біографія стала однією з визначальних тенденцій літератури кінця XX — початку XXI століть. Вона заявила про себе і в сучасній українській драматургії. В. Герасимчук, один із найвідоміших українських драматургів, у циклі «П'єси про великих» намагається створити власну систему відношень із біографіями та творчістю кожного зі своїх протагоністів, при цьому вдаючись до несхожих жанрових експериментів, напрацьовуючи оновлення вже відомих форм літературної біографії та навіть реінтерпретуючи власні драматургічні твори.

Написання драматургічних біографій видатних діячів культури, науки В. Герасимчук робить справою свого письменницького дослідництва і головною творчою інтенцією, власним «естетичним мотивом» [12, с. 149]. Розмову з інтелектуалами драматург реалізує

як через авторську інтенцію, так і через потужний культурологічний інтертекст.

Тексти циклу «П'єси про великих» В. Герасимчука присвячено знаковим постатям історії, філософії, літератури, музики, малярства, тобто, всі їх персонажі — це історично реальні особи, наділені власною відносно відомою біографією, вже запрограмовані на певне сприйняття читачем або глядачем.

В. Герасимчук — драматург віддає перевагу інтертекстуальним набуткам біографічної драми.

О. Когут, розглядаючи сучасні біографічні п'єси, замислюється питанням: а чим, власне, виступає автобіографічний сюжет — симулякром біографії чи новітньою міфологією? [5, с. 299]. Проте відповідь на це питання у її науковій розвідці так і лишається відкритою.

Показово, що цикл «П'єси про великих» В. Герасимчука є доволі складним для літературознавчої рецепції, оскільки у центрі кожної драми опиняється «видатна історична чи культурна постать, чий земний шлях є подвижницьким і гідним осмислення, але чий образ у подальших рецепціях зазнав певної міфологізації і став сприйматися майже на рівні штампу чи стереотипу» [1, с. 225].

Аналіз окремих досліджень і публікацій. Дослідники сучасної української драматургії нерідко оминають увагою драматургічний доробок В. Герасимчука, беручи до уваги очевидно «простіші» художні тексти, вже піддані науковій рефлексії: апеляції до текстів цього драматурга ми не знайдемо, наприклад, у працях про сучасну українську драму Н. Веселовської [2], М. Гуцол [3], Д. Капелюха [4], Л. Сидоренко [15], Ю. Скибицької [16], А. Скляр [17].

Н. Мірошниченко (сучасна драматургиня Неда Неждана) звертає увагу на біографічні п'єси В. Герасимчука переважно у контексті руйнування радянського біографічного канону та реабілітації табуйованих постатей української історії (тут йдеться про драму «Андрей Шептицький») [11, с. 142] та лише побіжно заторкує загальний вектор розвитку біографічної драми, в основу якої покладено «життєписи культових постатей української та інших європейських національностей» (очевидно, йдеться і про цикл В. Герасимчука «П'єси про великих», хоча жодна з цих драм, окрім «Андрея Шептицького», дисертанткою не названа, решта п'єс циклу відсутня і у списку використаних джерел) [11, с. 212].

У поле зору розмислів О. Хомової [21] потрапляють п'єси «Андрей Шептицький», «Поет і король, або Кончина Мольєра», «Окови для Чехова», «Цикута для Сократа», «Трагедія Нобеля і драма Хемінгуея». Розглядаючи названі твори, дослідниця на матеріалі циклу «П'єси про великих» виокремлює іманентні риси біографічної драми, які дозволяють письменникові «заглиблюватись у психологію героїв, працювати розкуто і спокійно, уникати штучарства і надмірних експериментів, адже споживач такої драматургії буде, як правило, людиною витонченою, інтелігентною і ерудованою, якій видатні імена багато про що говорять» [20, с. 243].

Без творів В. Герасимчука розглядає сучасну українську біографічну драму О. Когут [5, с. 299 – 307].

Драму В. Герасимчука «Андрей Шептицький» не оминула увагою літературна і театральна критика. І. Вишневська цю «першу драматургічну спробу висвітлити таку постать як Андрей Шептицький» називає «серйозною п'єсою», особливу увагу звернувши на її жанр реквієму, і так само схвально оцінює виставу Львівського театру ім. М. Заньковецької — і режисуру Ф. Стригуна, і акторську роботу, і сценографію, і музичне оформлення (І. Вишневська. Реквієм про нездоланність).

У монографії «Міф і драма у новітньому літературному контексті: поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання» О. Бондаревої В. Герасимчуку присвячено майже цілий підрозділ, у якому не лише згадано, а й проаналізовано цикл «П'єси про великих» і запропоновано авторську класифікацію драматургічних стратегій В. Герасимчука на теренах біографічної драми. Це на сьогодні чи не найповніше дослідження драматургічного доробку митця.

Насамперед дослідниця переконана, що В. Герасимчук «в опрацюванні біографічного матеріалу... вступив у жваву полеміку з таким узагальненим штампом суспільної свідомості, як поширена у ХХ столітті серія «ЖЗЛ» («Жизнь замечательных людей»))» [1, с. 225]. Переважна більшість п'єс у творчому доробку цього письменника належить саме до біографічних драм. «Для автора дуже важливо визначити «свій» жанр чи «свої жанри». Якщо письменнику вдалося обрати відповідно до свого обдарування, ставлення до життя, проблематики, що його цікавить, відповідні цьому жанри..., він почуває себе в них упевнено» [6, с. 55]. Досягненням В. Герасимчука

як драматурга О. Бондарева небезпідставно вважає його сміливе експериментування з трьома типами взірцевої художньої біографії, серед яких називає:

- порівняльну, або паралельну художню біографію, започатковану Плутархом («важлива не послідовність подій, а їх ідентична система, структурні компоненти якої легко уподібнювати») [1, с. 226];
- агіографічну біографію, започатковану житійною літературою («на кшталт «життєписів святих», де домінує вибірковий хронологічний принцип подачі фактів, представлений через стандартизовані типові кліше — «агіографічні штампи»») [1, с. 226];
- семіотичну біографію, зароджену у культурній традиції піфагорійців («здатність однієї людини до свідомого знакового конструювання власної біографії як наслідування життя іншої людини») [1, с. 226].

Таким чином, біографічна драма під пером вправного митця перестає бути реплікованою біографією і набуває ознак особливої форми міжкультурної та внутрікультурної комунікації.

Постановка завдання. Мета пропонованої статті — проаналізувати об'ємний біографічний доробок драм В. Герасимчука у контексті інтертекстуальної методології сучасного літературознавства.

Тип біографічної драми — це явище комплексного, синтетичного характеру, осмислення якого має апелювати не лише до літературознавства, але й до історії, філософії, культурології, театрознавства та інших наукових площин. У таких комплікативних художніх конструкціях зазвичай мотив, символіка, герої, інтертекстуальність не є монохромними та випадковими. А якщо врахувати ще й обмежену специфіку обсягу драматургічного тексту, то логічно зауважити, що в автора біографічної п'єси доволі стисле поле для маневрування. Тож усі його прийоми повинні бути концентрованими та багатоплановими, дискурсивними, а відтак дослідження такої структури повинно скеровуватися «на вивчення смисловиразових механізмів та знакової метамови, універсальних метаприкладних іконічних парадигм та їх модифікацій» [18, с. 5]. Водночас і в українському літературознавстві суттєво активізується інтерес до сучасної художньої біографістики, яка, на думку А. Кулик, засвідчує «ускладнення жанрових форм, поглиблення психологізму, розширення проблематики, урізноманітнення художніх засобів»

[8, с. 5]. Відповідно до міркувань Т. Левчук, твір є метажанром, що балансує «між документалістикою (щоденник, мемуари, епістолярій) та художньою літературою з огляду на поєднання факту й вимислу» [9, с. 17], а також нерідко маркується термінами «художньо-біографічна література», «художня біографія», «белетризована біографія», «життєпис» тощо.

Виклад основного матеріалу. Сучасне польське літературознавство драматургічну біографістику однозначно зараховує до історичних п'єс. Дослідники наголошують, що драматургічні інтерпретаційні стратегії історичної п'єси ще від доби модернізму є доволі різноманітними [25, s. 179-188], підкреслюють, що «історична драма не зводиться ані до зображення окремого персонажа, ані до фіксації певної епохи», натомість являючи собою «палімпсест часів» [23, s. 119].

Р. Стасюра-Лупа обґрунтовує теоретико-літературний концепт «історичної драми», наділений наступними ознаками:

- ✓ талант творчого артистизму;
- ✓ амбіції до надання літературі ознак науковості та дидактичних інтонацій;
- ✓ проявлення історичного контексту через артистизм;
- ✓ креація без брутального декларування заангажованих ідейно-політичних суперечок [24, s. 295].

Я. Поліщук доводить, що сучасних письменників «цікавить не загальний, а саме приватний аспект історії, її індивідуальне переживання, яке найчастіше не збігається із загальними уявленнями та виявляє таким чином значний евристичний потенціал» [13, с. 69]. Через таку приватність історичні події «олюднюються» та емоційно верифікуються, а історичні постаті втрачають свої традиційні конотації.

Іманентними ознаками художньої біографії А. Кулик називає як традиційні риси — ретроспективність, хронологічну визначеність, міксування історичних фактів та авторської компоненти, так і відносно інноваційну ознаку — інтертекстуальний характер таких творів. Також дослідниця вказує на методологічну поліваріативність сучасного біографічного методу, який не може обійтися без новітніх концепцій психології, психоаналізу, герменевтики, історіографії, текстології та інших дисциплін і наук [8, с. 5-8]. У трактуванні Т. Черкашиної до цих параметрів додаються «обмежена перспектива бачення... внутрішнього простору другорядних та епізодичних персонажів»,

«невелика подієвість сюжету», «переважання статичних складників над динамічними», обмежений кількома топосами простір дії [22, с. 303].

Драматургічна літературна біографія, як зауважує О. Бондарева, у порівнянні з белетризованою біографією демонструє очевидну специфіку, оскільки в першому випадку наявна «авторська маска біографа, що проступає через властивості авторських нарацій», а в другому — «маска біографа існує приховано, а герої характеризуються здебільшого або виключно через мовленнєві дії, надзвичайно акцентовані, отже свідомо театралізовані, зрідка — через задеклароване мізансценування» [1, с. 191].

2015 року, після Революції Гідності, Національним центром театрального мистецтва імені Леся Курбаса було видано театральну антологію біографічної драми «Таїна буття», до якої увійшли 8 п'єс сучасних українських драматургів — «Андрей Шептицький» В. Герасимчука, «Гетьман і король» О. Низовця, «Сум і пристрасть» А. Багряної, «Дорога до раю» Я. Верещака, «Таїна буття» Т. Іващенко, «І все-таки я тебе зраджу» Неди Нежданої, «KVITKA: на три місяці» та «Гайдамаки. Інші» О. Миколайчука. Сприяння виданню від Українського Конгресового Комітету Америки (Чикаго, Іллінойс) засвідчило, наскільки світ переймається тим, аби імена великих українців пройшли через «очищення від бруду, оживлення із каменя і повернення із забуття» [19, с. 3].

Героями цих п'єс стали митрополит Української греко-католицької церкви Андрей Шептицький, гетьман Іван Мазепа, поетка Олена Теліга, борець за Україну Степан Бандера, класики української модерної літератури Іван Франко і Леся Українка, співачка Квітка Цісик, видатний український режисер Лесь Курбас. Це підтверджує думку про оновлення українського біографічного пантеону, а передмова до антології — три тенденції нових підходів до біографічного образу в драматургії: «очищення від бруду» як зміщення на осі «герой-антигерой», «оживлення із каменя» як розгерметизацію заштампованих літературою образів, що стали сприйматися виключно за однією ідеологічно маркованою риторичною ознакою, зрештою «повернення із забуття», яке, в принципі, коментарів не потребує.

Об'єднавчим фактором для такої добірки п'єс упорядники назвали «біографічний канон», синонімом якого вжито термін «історичні документальні п'єси». Можна аргументовано сперечатися щодо

«документальності» текстів антології, тим більше що ці «біографічні» драми у передмові також водночас названі «документальними» (при тому, що прозову біографістику до документальної літератури відносять І. Акіншина, Л. Ковальчук, І. Рева, І. Савенко, до історичного жанру — М. Сиротюк, І. Ходарківський, О. Філатова, наджанрово розглядають її О. Галич і Т. Черкашина, поліжанрово — А. Черниш, інтермедіально — Л. Касян), проте будемо сподіватися, що ознаку «документальні» тут застосовано у непрямому значенні, як метафору, коли за «документ» править культурологічний інтертекст. На користь цього аргумента спрацьовує бачення упорядниками трагізму ключових персонажів антології — «полони, в'язниці, заслання, розстріли і просто забуття... Події і постаті, нібито створені для драми...» [19, с. 3].

Наявність великої кількості п'єс, які можна віднести до різних моделей та відгалужень біографічної драми, є визначальною рисою сучасної української драматургії, засвідченою В. Герасимчуком як драматургом, який не просто працює у фарватері її основних напрямків, але й моделює один з них. У сучасній українській драматургії Л. Сидоренко виділяє дві домінантні тенденції: 1) «національна автоінтерпретація, відображена в «міфі України», його різноманітних утіленнях на теренах материкової і діаспорної драми»; 2) «мистецька самоідентифікація, погляд літератури на себе, що втілюється у трансформованому міфі про Творця, «поета як медіума», героях біографічної драми, «літературному міфологізмі» метадрами, «міфі театру»» [14, с. 5].

Як відомо, названі тенденції належать до найширшого культурологічного інтертексту, тільки в першому випадку домінуватимуть історичні, соціокультурні, фольклорно-міфологічні, соціопсихологічні контексти, у другому ж — психоаналітичні, автотекстуальні, компаративні, інтермедіальні. Проте у біографічній драмі можливі й випадки, коли обидві тенденції поєднуються в одну глобалізовану — тоді протагоністом біографічної драми стає знакова для України постать митця або історичного діяча, життя якого сприймається як торування нового шляху, тобто як «креація», «творчість». Саме такими постають і всі тексти антології біографічної драми «Таїна буття», і окремі біографічні п'єси В. Герасимчука (зокрема, «Андрей Шептицький», «Душа в огні (Довженко)», драма «Репін і Яворницький» та роман у п'єсах «Репін»).

Складовими концепту «творчість» у біографічній драматургії межі XIX-XX століть О. Бондарева вважає «інтертекстуальні стратегії, нові рецептивні ракурси, ігрові вкраплення, діалог текстів автора п'єси і біографічного протагоніста» [1, с. 196 – 197].

З-поміж шляхів осучаснення біографічної драми дослідниця називає декілька продуктивних, два з яких можна проілюструвати п'єсами В. Герасимчука: 1) сегментація внутрішнього «Я» митців на «кілька автономних психічних конструктів, які важко поєднати у гармонійне ціле» («Поет і король, або Кончина Мольєра», «Трагедія Нобеля і драма Хемінгуей», «Окови для Чехова», «Кохані Бетховена і коханки Паганіні»), 2) «небіографічне розв'язання колізії життєтворчості людини мистецтва» («Цикута для Сократа») [1, с. 197].

Л. Сидоренко наголошує на суттєвому розширенні художнього інструментарію біографічної драми за рахунок зміни формату її культурологічного інтертексту (хоча і не оперує цим терміном) [14, с. 8-9, 14], відзначивши тенденції сучасної української біографічної драматургії до жанрового синтезу, актуалізації досвіду «нової драми» епохи модернізму, сполучання художнього тексту з елементами наукового дослідження, оновлення репертуару поєднання документальних та художніх практик, розширення спектру ореольних мотивів, через які інтерпретується постать креатора. Називаючи біографічну драму «однією з найактуальніших форм авторефлексії літератури», дослідниця відмічає, що саме остання, на відміну від постмодерної поезії та прози, демонструє «надзвичайно широкий спектр художніх стратегій інтерпретації знакової фігури та діалогу з класикою в цілому», «націлена на перегляд канону, а не на його руйнування», стає «поштовхом для самовизначення та інновацій», оскільки «переглядає не тільки канон класика, а й традиційні моделі митця, версії сучасників і нащадків» [14, с. 14].

О. Бондарева визначає у драматургії кінця XX — початку XXI століть суттєвий вплив на жанрову специфіку біографічної п'єси спочатку документальних, а згодом інтертекстуальних практик і «оформлення принципово нових амплуа біографічних героїв драматургічних творів» [1, с. 209].

Регістр конкретних художніх тактик та прийомів, які на шляху свого бурхливого розвитку демонструє сучасна українська біографічна драма, Л. Сидоренко класифікує за наступними ознаками [14, с. 14]:

- риси перехідного мислення: очуднення, моделювання антиномій, поєднання різних дискурсів, створення можливих світів;

- повернення до традицій модернізму: міфологізування, інтертекстуальність, авторефлексія;

кристалізація національної версії постмодернізму: гра, іронія, провокації, блазування, дублікації, подвійне кодування, поновлення суб'єктного статусу автора.

О. Бондарева міркує про «певну жанрологічну «законсервованість» і стабільність, нехарактерну для сьогоденної доби рухомих естетичних орієнтирів і тотального знетронення заміфологізованих прототипів» у біографічній драматургії, на відміну від сучасної поезії та прози («драматургія, як ми пересвідчилися, йде не шляхом «розчавлення», «деструкції» або «скасування» авторитетів, у її «святцях» продовжують перебувати Т. Шевченко, Леся Українка, І. Франко, О. Кобилянська, О. Довженко, Шекспір»). Оновлення біографічного канону у драмі, на її думку, уможлиблюється тим, що «радикально переорієнтовується сам тип протагоніста, заявленого як знакова постать культури. Натомість раціонального, впевненого у своєму життєпокликанні («боротьбі»), «мармурового» ідеологічного доктринера (новонаверненого реаліста, навіть прагматика) драматурги здебільшого пропонують децентрованого інтуїтивного персонажа, який сприймає власну творчість із позицій барокових (формальні трюки, містична місія, мовні ігри) модерністських (божевілля, загострення архетипної сфери, синестезія, досвід граничної межі, сновидіння, спокута) або постмодерністських (гра, операціональна логіка, цитатність, конструювання, перелицювання полярних акцентів, циклізація біографічних сюжетів)» [1, с. 247 – 248].

Прикметною рисою сучасної української біографічної драми трьох останніх десятиліть є вагомі формо-змістові зміни, які засвідчують, що цей жанровий різновид перебуває у динамічному пошуку оновлення парадигми. Подібні ж процеси синхронно оприявнюються і в європейській біографістиці, зокрема, філософській, що зафіксував В. Менжулін [10, с. 411], відзначивши, що на зміну двом ключовим дотепер модусам біографічного пізнання — творів, що пропагандистськи підносять героя та зображують його як ідеал, і біографістики, яка не довіряє героєві, сповнюється підозри до нього і тим самим нівелює його

надбання, має прийти новий модус, якого конче потребує сучасність, — «біографістика довіри».

Висновки. Вважається, що такий модус «біографістики довіри» і презентує своїм циклом «П'єси про великих» Валерій Герасимчук: він сміливо експериментує на теренах жанру біографічної драми, створює довіру до своїх протагоністів не лише через пошук нетривіальних біографічних та соціокультурних відомостей із їхніх життів, але й через те, що завдяки активізації роботи драматургічної форми та привнесенню до її активу стратегій прози, белетристики, філософських та літературознавчих рефлексій його протагоністи виявляються не схожими один на одного, а їхні життєві історії у кожній новій п'єсі розривають шаблон попередньої рецепції.

Отже, сучасна українська драматургія загалом, і біографічна драма зокрема, розглядаються сучасною наукою про літературу як перспективний матеріал для літературознавчих аналізу та узагальнень. Заради створення цілісної панорами культурологічного інтертексту сучасної української драматургії варто проаналізувати доробки різних авторів, і Цикл «П'єси про великих» В. Герасимчука, який визначаємо як «біографістику довіри», слугуватиме благодатним матеріалом, що започаткує таку панораму.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Бондарева О. Міф і драма у новітньому літературному контексті : поновлення структурного зв'язку через жанрове моделювання : монографія. Київ : Четверта хвиля, 2006. 512 с.
2. Веселовська Н. Психологізм української драматургії ХХІ століття : автореф. дис. ... канд. філол. наук (10.01.01). Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. Київ, 2016. 19 с.
3. Гуцол М. Рецепція традиційних образів і сюжетів в українській драматургії кінця ХХ – початку ХХІ століть : автореф. дис. ... канд. філол. наук (10.01.01). Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. Київ, 2015. 20 с.
4. Капелюх Д. Поетика драматургічної ремарки : автореф. дис. ... канд. філол. наук (10.01.06). Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка. Житомир, 2019. 19 с.
5. Когут О. Біографія як матриця сюжету в сучасній українській і польській драматургії. *Компаративні дослідження слов'янських*

- мов і літератур*. Київ : Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, 2011. Вип. 16. С. 299–307.
6. Копистянська Н. Жанр, жанрова система у просторі літературознавства. Львів : ПАІС, 2005. 368 с.
 7. Кудрявцев М. Ідеї, конфлікти, характери... Фрагменти з історії української новітньої драматургії. Кам'янець-Подільський, 1997. 174 с.
 8. Кулик А. Біографізм як творча домінанта прози Валерії Врублевської : автореф. дис. ... канд. філол. наук (10.01.01). Черкас. нац. ун-т ім. Б. Хмельницького. Черкаси, 2015. 18 с.
 9. Левчук Т. Критерії художності літератури : дихотомія змісту і форми у контекстах епох : автореф. дис. ... д-ра філол. наук (10.01.06, 10.01.01). Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2019. 40 с.
 10. Менжулін В. Біографічний підхід в історико-літературному пізнанні : монографія. Київ : НаУКМА; Аграр Медіа Груп, 2010. 455 с.
 11. Мірошниченко Н. Структуротвірна роль міфу в сучасній українській драмі : дис. ... канд. філол. наук (10.01.06). Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2017. 247 с.
 12. Поліщук О. Художнє мислення : естетико-культурологічний дискурс : монографія. Київ : Вид. ПАРАПАН, 2007. 208 с.
 13. Поліщук Я. Література ХХІ століття : прогностичний начерк. *Літературний процес : методологія, імена, тенденції* : зб. наук. пр. (філол. науки). Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. № 2. С. 67–70.
 14. Сидоренко Л. Поетика сучасної української метадрами : автореф. дис. ... канд. філол. наук (10.01.01). Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. Київ, 2018. 19 с.
 15. Сидоренко Л. Своєрідність сучасної біографічної драми : наукова рецепція. *Південний архів. Філологічні науки*. 2017. № 69. URL: <http://surl.li/lzcnt>.
 16. Скибицька Ю. Трансформація постмодерної поетики української драми межі ХХ-ХХІ століть : автореф. дис. ... канд. філол. наук (10.01.06). Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2016. 20 с.
 17. Скляр А. Художньо-естетичні домінанти буття драматургічного твору (на матеріалі української драматургії 1990-х років) :

- автореф. дис. ... канд. філол. наук (10.01.06). Житомир. держ. ун-т ім. І. Франка. Київ, 2017. 16 с.
18. Солецький О. Емблематичні форми дискурсу: від міфу до постмодерну : монографія. Івано-Франківськ : «Лілея-НВ», 2018. 400 с.
19. Таїна буття. Біографічна драма. Антологія / А. Багряна та ін. Київ : Світ Знань, 2015. 304 с.
20. Хомова О. Художні можливості біографічної драми (на матеріалі «П'єс про великих» В. Герасимчука). *Проблеми сучасного літературознавства*. Одеса : Астропринт, 2012. Вип. 16. С. 243–252.
21. Хомова О. Художні пошуки в українській постмодерній драмі : жанри, конфлікти, характери : дис. ... канд. філол. наук (10.01.01). Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2012. 181 с.
22. Черкашина Т. Мемуарно-автобіографічна проза ХХ століття : українська візія : монографія. Харків : Факт, 2014. 380 с.
23. Kasperski E. Dramat historyczny – antynomie gatunku, antynomie historii. *Dramat w historii. Hhistoria w dramacie* / pod redakcia Kristyny Latawiec, Renaty Stachury-Lupy, Serzego Waligóry. Krakow: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, 2009. S. 11–130.
24. Stachura-Lupa R. Dramat historyczny w wypowiedziach teoretychnocy i nie tylko (druga połowa XIX wieku). *Dramat w historii. Hhistoria w dramacie* / pod redakcia Kristyny Latawiec, Renaty Stachury-Lupy, Serzego Waligóry. Krakow: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, 2009. S. 289–299.
25. Trzeńśniowski D. Hhistoria jest interpretacją. O dramach historycznych Serzego Żuławskiego. *Dramat w historii. Hhistoria w dramacie* / pod redakcia Kristyny Latawiec, Renaty Stachury-Lupy, Serzego Waligóry. Krakow: Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Pedagogicznego, 2009. S. 179–188.